РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО
ТЕЛО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИПАРД

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

(за периодот до декември 2025)

декември, 2025

Содржина:

1. Вовед 3

2. Оцена на напредокот во спроведување на целите, мерките и инвестициите од ИПАРД Програмата 2021-2027 4

2.1 Резиме на стратешката рамка на ИПАРД Програмата 2021-2027 4

2.2 Анализата на процесот на спроведување по мерки 7

a. Спроведување на мерка 1 8

b. Спроведување на мерка 3 9

c. Спроведување на мерка 7 11

1. Вовед

Овој извештај се подготвува со цел да ги презентира општите информации за спроведувањето на ИПАРД програмата 2021-2027, нејзините мерки, сектори по мерка, видови активности и регионална/географска распределба на ИПАРД поддршката.

Податоците за спроведување на Програмата (по приоритетен сектор, видови активности) што произлегуваат од табелите за следење се кумулативни и се однесуваат на периодот од почетокот на спроведувањето на Програмата до 30 јуни 2025 година. Податоците за аутпут индикаторите за бројот на апликации по мерка и јавните повици се од ноември 2025 година.

Анализата на спроведувањето на Програмата е направена врз основа на полугодишни податоци за аутпут индикаторите, добиени од ИПАРД Агенцијата.

2. Оцена на напредокот во спроведување на целите, мерките и инвестициите од ИПАРД Програмата 2021-2027

2.1 Резиме на стратешката рамка на ИПАРД Програмата 2021-2027

Во контекст на целокупните цели на ИПАРД, како и целите на Националната стратегија за земјоделство и рурален развој 2021-2027 и Програмската Рамка и Стратешкиот Одговор на ИПА III, земајќи ги предвид резултатите од SWOT анализата и приоритизацијата направена во Северна Македонија, за ИПАРД програмата 2021-2027 беа избрани следните цели:

- Подобрување на одржливоста на фармите и конкурентноста на земјоделството и преработката на храна;
- Обновување, зачувување и подобрување на екосистемите зависни од земјоделството, рибарството и шумарството;
- Промовирање на балансиран територијален развој во руралните средини;
- Трансфер на знаење и иновации во земјоделството, шумарството и руралните средини;
- Хоризонтални и меѓусекторски приоритети:
    - проекти промовирани од жени и млади претприемачи (на возраст помеѓу 18 и 40 години)
    - активни земјоделски стопанства;
    - активности што придонесуваат за животната средина и ги ублажуваат ефектите од климатските промени;
    - имплементација на иновации и нови производи;
    - развој на претприемништво и создавање работни места;
    - заеднички иницијативи и колективни инвестиции;
    - диверзификација на активностите во помалку економски развиените подрачја (рурални подрачја,
    - планински подрачја, во близина на погранични подрачја и подрачја во најмалку развиените региони);
    - промоција на рурален туризам во подрачја што се сметаат за културно наследство, во близина на археолошки локалитети или природни паркови или споменици на природата;
    - зачувување и промоција на традициите и наследството;
    - активности за зајакнување на човечкиот капитал во руралните средини и промовирање на локални иницијативи;
    - активности за зајакнување на вештините и способностите за развој на бизнисот

Хоризонталните и меѓусекторските приоритети ќе се применуваат без оглед на целите на Програмата. Во пракса, тоа значи дека во Програмата тие ќе бидат одразени во рангирањето што ќе се применува за време на реалните процеси на избор на проекти по мерки, каде што е применливо, или ќе се спроведуваат преку поголем интензитет на помош.

Остварувањето на целите на мерката се мери со збир на специфични индикатори дефинирани и насочени за секоја мерка[1].

[1] Индикаторите за бројот на поддржани проекти, бројот на земјоделски стопанства/претпријатија што спроведуваат проекти за модернизација и бројот на земјоделски стопанства/претпријатија што развиваат дополнителни или диверзифицирани извори на приход во руралните средини се со статус од ноември 2025 година. Другите индикатори на овој графикон се со статус од 30 јуни 2025 година.

Индикатори		Проектирани цели	Постигнати резултати	Постигнато во %
Мерка 1	Број на фарми и претпријатија за преработка на земјоделско-прехранбени производи и рибарство поддржани од ИПАРД во модернизација	1.800	250	13,9
	Вкупни инвестиции во фарми и земјоделско-прехранбен сектор во модернизација	64,8 мил. €	5,7 мил. €	8,8
	Број на фарми и претпријатија за преработка на храна и рибарство кои добиваат инвестициска поддршка од ИПАРД за постепено усогласување со стандардите на ЕУ за хигиена и благосостојба на животните	1.000	/	/
	Број на создадени работни места	250	/	/
	Број на млади земјоделци кои добиваат ИПАРД поддршка за инвестиции	800	797	99,7
	Број на поддржани групи на производители/организации	10	/	/
	Број на земјоделци кои учествуваат во поддржани групи на производители, организации на производители, локални пазари, кратки синџири на снабдување и шеми за квалитет	120	/	/
	Број на колективни инвестиции	15	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции поврзани со грижа за животната средина или климатските промени	1.000	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции поврзани со управување со ѓубриво	70	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции во третман или управување со отпад	140	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка за инвестиции во производство на обновлива енергија	200	3	1,5
	Број на проекти со инвестиции од типот на циркуларна економија	10	/	/
Мер	Број на фарми и земјоделско-прехранбени претпријатија	120	8	6,7

	поддржани од ИПАРД во модернизација			
	Вкупни инвестиции во фарми и земјоделско-прехранбен сектор во модернизација	79,4 мил. €	0,7 мил. €	0,9
	Број на фарми и претпријатија за преработка на храна кои добиваат инвестициска поддршка од ИПАРД за постепено усогласување со стандардите на ЕУ за хигиена и благосостојба на животните	120	/	/
	Број на создадени работни места	400	/	/
	Број на поддржани групи на производители/организации	8	/	/
	Број на земјоделци кои учествуваат во поддржани групи на производители, организации на производители, локални пазари, кратки синџири на снабдување и шеми за квалитет	100	/	/
	Број на колективни инвестиции	3	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции поврзани со грижа за животната средина или климатските промени	60	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции во третман или управување со отпад	40	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка за инвестиции во производство на обновлива енергија	30	0	0
	Број на проекти со инвестиции од типот на циркуларна економија	8	/	/
Мерка 7	рој на фарми и земјоделско-прехранбени претпријатија поддржани од ИПАРД во модернизација	80	/	/
	Вкупни инвестиции во фарми и земјоделско-прехранбен сектор во модернизација	8 мил. €	/	/
	Број на корисници на ИПАРД инвестициска поддршка во рурална диверзификација и развој на бизнисот	200	/	/
	Вкупни инвестиции во рурална диверзификација, развој на бизнисот и инфраструктура	40,7 мил. €	1,8 мил. €	4,4
	Број на создадени нови работни места	300	/	/
	Број на млади земјоделци кои добиваат ИПАРД поддршка за инвестиции	40	/	/

	Број на поддржани групи на производители/организации	0	/	/
	Број на земјоделци кои учествуваат во поддржани групи на производители, организации на производители, локални пазари, кратки синџири на снабдување и шеми за квалитет	0	/	/
	Број на колективни инвестиции	2	/	/
	Број на корисници на ИПАРД со поддршка во инвестиции поврзани со грижа за животната средина или климатските промени	50	/	/

2.2 Анализата на процесот на спроведување по мерки

До крајот на 2025 година, беа објавени три јавни повици за поднесување на барања. Јавниот повик 01/2023 вклучуваше две мерки (1 и 7). Расположивиот буџет за мерка 1 беше 18,8 милиони евра и 11,4 милиони евра за мерка 7. Поради големиот интерес на барателите, иако буџетот за мерките е поголем отколку во претходните јавни повици, мораше да се примени постапка за рангирање.

По прегледувањето/завршувањето на барањата од последниот повик за ИПАРД 2 за мерка 3, во април 2024 година беше објавен јавен повик за мерка 3 (01/2024). Буџетот на овој јавен повик достигна 14 милиони евра. Буџетот за јавниот повик беше значително поголем отколку во претходните јавни повици, што доведе до голем интерес на барателите, па затоа мораше да се примени постапка за рангирање.

Вториот јавен повик (02/2024) за мерка 7 беше објавен во ноември 2024 година. Рокот за поднесување барања за користење на средствата истече во декември 2024 година. Буџетот на овој јавен повик достигна 14 милиони евра.

Вториот јавен повик (01/2025) за мерка 1 беше објавен во февруари 2025 година. Рокот за поднесување барања за користење на средствата истече на 29 март 2025 година. Буџетот на овој јавен повик достигна 7,4 милиони евра. Бидејќи буџетот на овој повик е мал, ИПАРД Агенцијата ги исклучи од јавниот повик приоритетните сектори овоштарство (вклучувајќи трпезно грозје и маслинки) и градинарство (вклучувајќи компири и јагоди).

Во октомври 2025 година, ИПАРД Агенцијата го најави објавувањето на јавните повици 02/2025 (Мерка 3) и 03/2025 (Мерка 7). Во согласност со настаните пријавени во јавноста во врска со постоењето на сомневања за потенцијална корупција од страна на висок функционер во рамките на ИПАРД Агенцијата, НАО, врз основа на член 6 и став 5 од Уредбата за основање структури и тела и за утврдување на нивните меѓусебни односи за индиректно управување со финансиската помош во рамките на Инструментот за претпристапна помош (Службен весник на Република Северна Македонија бр. 88/2023), ги суспендираше сите исплати од ИПАРД фондовите.

Резултати од спроведувањето на ИПАРД 3 од ноември 2025:

Јавен повик	Поднесени барања	ЕУ дел поднесени	Одобрени барања	ЕУ дел одобрени	Платени барања	ЕУ дел платени
01/2023 (М1)	902	38.792.432	357	12.672.676	250	5.685.323
01/2023 (М7)	257	34.709.773	48	7.860.711	24	1.726.254
01/2024 (М3)	116	24.213.854	36	5.540.161	8	750.311
02/2024 (М7)	128	18.079.606	8	436.990	1	98.329
01/2025 (М1)	714	28.509.835	0	0	0	0
Вкупно	**2.117**	**144.305.500**	**449**	**26.510.538**	**283**	**8.260.217**
М 9	30	1.060.580	12	95.228	6	6.195
Вкупно	**2.147**	**145.366.080**	**461**	**26.605.767**	**298**	**8.266.412**

Извор: ИПАРД Агенција, инфо по јавни повици, ноември 2025.

Анализата на спроведувањето на мерките 1, 3 и 7 од Програмата по региони е направена од страна на Телото за управување со ИПАРД и е базирана на податоци од системот за следење и со датум на валидност на податоците од 31 август 2025 година.

Регион	Поднесени	Одобрени			Исплатени		
	Број (А)	Број (Б)	% (Б/А)	ЕУ дел	Број (В)	% (В/А)	ЕУ дел
Пелагонија	544	122	22 %	5.441.298	48	9 %	1.317.933
Вардар	480	116	24 %	3.870.520	56	12 %	1.133.365
Североисток	156	17	11 %	874.334	13	8 %	220.571
Југоисток	135	24	18 %	3.142.545	8	6 %	592.848
Скопје	170	34	20 %	4.119.565	7	4 %	631.080
Југозапад	121	14	12 %	1.036.475	7	6 %	364.126
Полог	113	37	33 %	4.068.490	12	11 %	417.630
Исток	398	80	20 %	3.575.132	32	8 %	855.872
Вкупно	2.117	444	21 %	26.128.358	183	9 %	5.533.426

а. Спроведување на мерка 1

Објавени се два јавни повици за мерка 1 (01/2023 и 01/2025). Поради големиот интерес на барателите, иако буџетот за мерките е поголем од претходните јавни повици, за повикот 01/2023 мораше да се примени постапка за рангирање. Процесот на одобрување на барањата за јавниот повик 01/2023 заврши со стапка на одобрување од 41%. Телото за управување со ИПАРД не ги доби месечните податоци за спроведување на Програмата за октомври и ноември и не е во можност да извести дали е започнат процесот на склучување договори за 01/2025.

Од 1.616 поднесени барања во мерка 1, склучени се 371 договори во износ од 13.125.155 евра ЕУ придонес. Од нив, досега реализирани се 113, а исплатени се 3.006.319 евра ЕУ придонес.

Видови земјоделско производство засегнати од инвестициите во мерка 1[2]:

Тип на производство	Поднесени барања (А)	Одобрени барања (Б)	% (Б/А)	Одобрен ЕУ дел	Исплатени барања (В)	% (В/А)	Исплатен ЕУ дел
Лозови насади	104	16	15%	721.126	7	7%	102.478
Овошни насади	174	68	39%	2.182.257	13	7%	208.109
Градинарство	52	23	44%	883.039	6	11%	73.809
Житарици	1.079	217	20%	4.935.276	79	7%	1.850.845

[2] Презентираните податоци во табелата се од јуни 2025

Индустриски култури	35	7	20%	212.045	3	9%	68.758
Фуражни култури	59	16	27%	525.883	2	3%	54.079
Производство на млеко	46	12	26%	1.325.719	1	2%	171.011
Производство на месо	28	3	11%	732.957	1	4%	247.723
Производство на јајца	5	3	60%	832.247	0	0%	0
Рибарство	6	0	0%	0	0	0%	0
Други производи од анекс 1 на договорот	2	0	0%	0	0	0%	0
Преработка на фарма	25	6	24%	774.606	1	4%	229.507
Производство на енергија од обновливи извори	1	0	0%	0	0	0%	0

Најголем интерес и искористеност на ИПАРД поддршката за видовите инвестициски активности во мерка 1 е првенствено за набавка на опрема и механизација. Помал, но значаен интерес е покажан за видови инвестиции во опрема за постбербена преработка на фарма и директен маркетинг и изградба/реконструкција на недвижен имот за земјоделско производство.

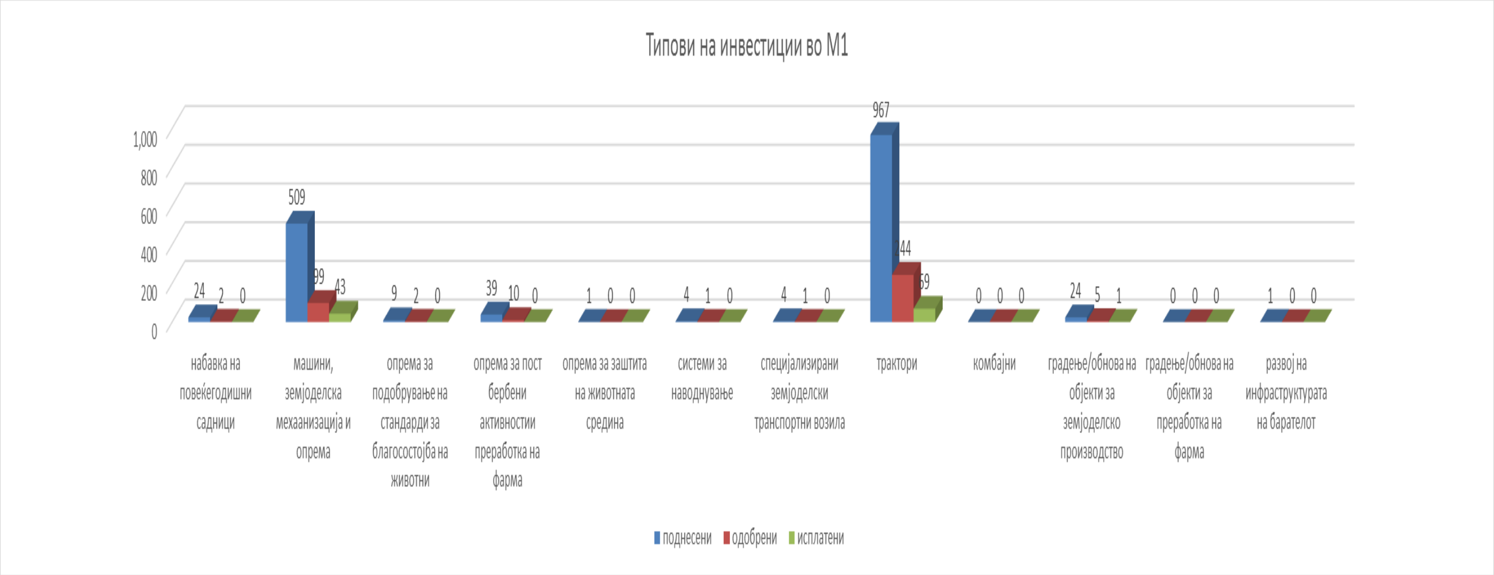

b. Спроведување на мерка 3

Од почетокот на спроведувањето на Програмата (септември 2023 година), за оваа мерка беше објавен само еден јавен повик (01/2024 во април 2024 година). Поради големиот интерес на барателите, иако буџетот за мерките е поголем отколку во претходните јавни повици, мораше да се примени постапка за рангирање. Процесот на одобрување на барањата на овој повик е сè уште

отворен. Стапката на одобрување во моментот на подготовка на оваа информација достигнува 31%[3].

Од 116 поднесени барања, со 36 се склучени договори (5.540.161 евра ЕУ дел), а 8 се реализирани и исплатени до ноември 2025 година - распределувајќи на корисниците 750.311 евра ЕУ средства.

Видови земјоделско производство засегнати од инвестициите во мерката 3[4]:

Тип на производство	Поднесени барања (А)	Одобрени барања (Б)	% (Б/А)	Одобрен ЕУ дел	Исплатени барања (В)	% (В/А)	Исплатен ЕУ дел
Преработка на млеко	4	2	50%	83.803	0	0%	0
Преработка на месо	11	3	27%	133.294	0	0%	0
Преработка на овошје и зеленчук	31	6	19%	1.573.457	0	0%	0
Мелничка индустрија	14	3	21%	967.740	0	0%	0
Масти и масла	2	1	50%	33.957	0	0%	0
Винарии	15	2	13%	213.372	0	0%	0
Добиточна храна	2	0	0%	0	0	0%	0
Преработка на други производи од анекс 1 на договорот	35	7	20%	387.043	0	0%	0

Во однос на видовите активности и прифатливите трошоци финансирани преку оваа мерка, Телото за управување со ИПАРД не е во можност да спроведе соодветна анализа на состојбата бидејќи податоците добиени од Агенцијата за следење на ваквите индикатори се нецелосни. Кај повеќе од 80 барања, главниот вид на инвестиција е непознат и, како такви, се пријавуваат до Телото за управување со ИПАРД. Во овој поглед, потребни се подобрувања во системот за собирање и доставување информации за спроведување на Програмата во Агенцијата.

[3] Стапката на одобрување по јавни повици за М3 во претходната ИПАРД II Програма: 54% - 01/2017, 60% - 01/2018, 80% - 02/2019, 66% - 01/2022 и 67% - 01/2023.

[4] Презентираните податоци во табелата се од јуни 2025

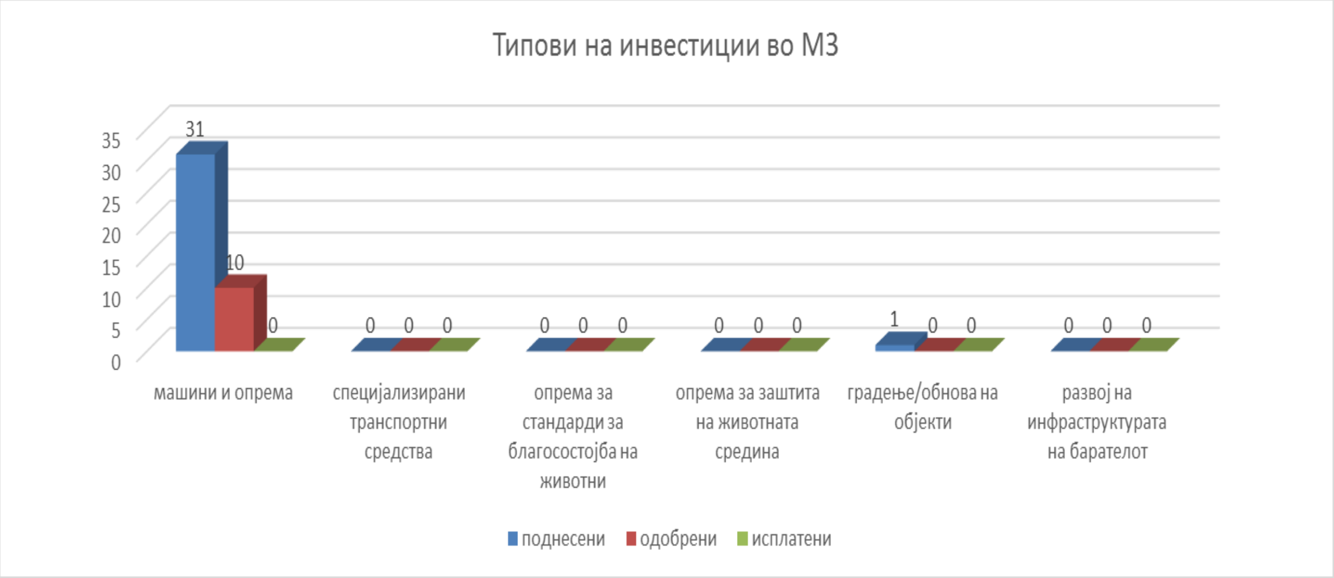

c. Спроведување на мерка 7

За оваа мерка беа објавени два јавни повици. На првиот јавен повик (01/2023), ИПАРД Агенцијата одобри 48 барања (ЕУ придонес од 7.860.711 €). Стапката на одобрување достигна 19%. Бројот на исплатени барања на овој повик достигна 24 (ЕУ придонес од 1.726.254 €).

Одобрувањето на поднесените барања на вториот јавен повик е сè уште во тек. До ноември 2025 година, со 8 баратели се склучени договори (ЕУ придонес од 436.990 €), а 1 барање е реализирано и платено (ЕУ придонес од 98.329 €).

Видови земјоделско производство засегнати од инвестициите во мерката 7[5]:

Тип на производство	Поднесени барања (А)	Одобрени барања (Б)	% (Б/А)	Одобрен ЕУ дел	Исплатени барања (В)	% (В/А)	Исплатен ЕУ дел
Одгледување печурки и тартуфи	2	0	0%	0	0	0%	0
Цвеќарство	3	1	33%	18.698	1		18.667
Семе и саден материјал	2	1	50%	373.694	0	0%	0
Одгледување на животни	3	0	0%	0	0	0%	0
Пчеларство	51	2	4%	15.391	0	0%	0
Зачински и ароматични растенија	5	0	0%	0	0	0%	0
Преработка на печурки и тартуфи	3	0	0%	0	0	0%	0
Преработка на зачински и ароматични растенија	3	1	33%	209.577	0	0%	0
Производство на пијалоци	12	0	0%	0	0	0%	0
Храна за миленици	94	20	21%	2.927.016	8	9%	583.966
Занаетчиство	23	0	0%	0	0	0%	0
Услуги за поправки и одржување	6	1	0%	312.190	0	0%	0

[5] Презентираните податоци во табелата се од јуни 2025

Тип на производство	Поднесени барања (А)	Одобрени барања (Б)	% (Б/А)	Одобрен ЕУ дел	Исплатени барања (В)	% (В/А)	Исплатен ЕУ дел
Услуги за уредување на пејсажи	14	2	14%	67.077	2		63.727
Услуги за нега	3	2	67%	855.583	0	0%	0
Кино и локално емитување	1	0	0%	0	0	0%	0
Ветеринарни услуги	13	1	8%	10.801	0	0%	0
Услуги за поправка на земјоделска механизација	2	0	0%	0	0	0%	0
Услуги за изнајмување на земјоделска механизација	16	4	25%	478.357	1	6%	104.701
Туристичко сместување	68	9	13%	1.615.428	3	4%	357.254
Угостителски услуги	30	3	10%	486.161	0	0%	0
Комбинирани услуги (сместување и угостителство)	23	3	13%	585.981	0	0%	0
Дегустациски соби/продажни места	2	0	0%	0	0	0%	0
Семинари и тренинзи	2	0	0%	0	0	0%	0
Рекреативни активности	2	0	0%	0	0	0%	0
Производство на енергија (соларна)	2	0	0%	0	0	0%	0

Во оваа мерка преовладува интересот за инвестирање во изградба и реконструкција на оперативни објекти за соодветните економски активности и инвестиции во специјализирана опрема за преработка.